

1931

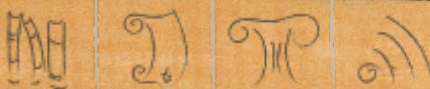

ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ
ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ
— ΚΑΙ —
Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ
ΛΕΒΙΔΗΣ

(Δον. Π. Καρογιάννης)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

-844-

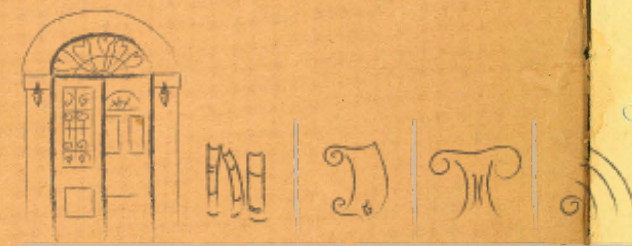
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ Δ' ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ "ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ,"

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Αλ. Σ2. Φ13. 0014

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ,"
1931

-844-

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΥΣΙΑΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ Δ' ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ "ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ,"

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

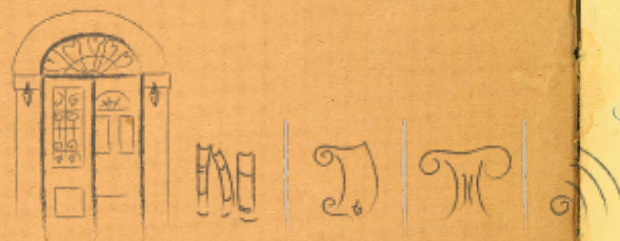
Αλ. Σ2. Φ13. 0014

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ,"

1931

ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

Ο ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ

Προτιθέμενος νὰ συγγράψω ἱστορίαν τοῦ Ριζοσπαστικοῦ ἀγῶνος κατῆλθον τὸ παρελθὸν θέρος εἰς Ἑπτάνησον καὶ ἤρχισα νὰ περισυλλέγω ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῶν ἐπιφανῶν ἐκείνων ἀνδρῶν τὸ χρήσιμον εἰς ἐμὲ ὕλικόν. Ἐν τῇ ἐρεύνῃ μου θμῶς εὗρον καὶ ἄλλα ἔγγραφα καὶ αὐτόγραφα, ἄχρηστα μὲν διὰ τὸ τμήμα τῆς ἱστορίας, τὸ ὅποτον ὡς θέμα ἐξέλεξα, χρήσιμα θμῶς δι' ἄλλας μελέτας. Τῶν ἐγγράφων τούτων φέρω εἰς δημοσιότητα δύο ἀνεκδότους ἐπιστολάς εὐγενῶς παραχωρηθείσας ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου ἐν Ζακύνθῳ φαρμακοποιοῦ Ἰωάννου Λαγούση, ἀπευθυνομένας πρὸς τὸν ἐν Ζακύνθῳ κόμητα Ἀντώνιον Κουερίνον καὶ ἀναγομένας εἰς τὰς σχέσεις τῶν Ἑπτανησίων μετὰ τῶν τότε ὑποδούλων Ἑλλήνων καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Πρὸς

τὸν Εὐγενέστατον Κόμητα Κύριον Ἀντώνιον Κουερίνον κλπ. κλπ.

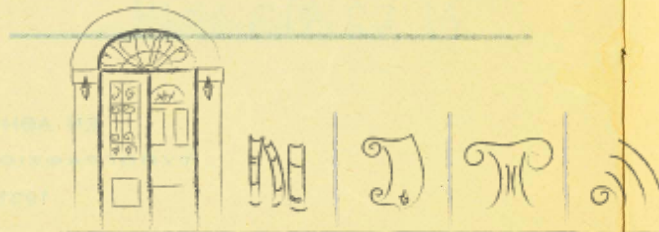
Εἰς Ζάκυνθον

Εὐγενέστατε Κόμητα,

Μὴν ἀπορῆτε διατὶ δὲν σᾶς ἔγραφα μέχρι τοῦδε, ἡ αἰτία εἶναι ὅπου ἤμεθα εἰς τὸ Ἀνατολικὸν διὰ τὴν Συνέλευσιν, δὲν ἔλειψα εὐγενέστατε νὰ κηρύττω τὸν ὑπερβολικώτατον ζῆλόν σας καὶ τὸν πατριωτισμὸν σας καὶ τὴν προθυμίαν ἔχετε, νὰ θυσιάσετε καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν σας διὰ τὴν γλυκνιάτην πατρίδαν· θέλει σᾶς γράψῃ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Μαυροκορδάτος, ὅταν ἔλθῃ ἐδῶ, καὶ θέλει ἰδῇτε τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν εὐγενεστάτην καὶ φιλόξενον ψυχὴν σας.

Ζητήσατε νὰ διαβάσετε τὸ γράμμα μου πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Καρβελᾶν νὰ ἰδῇτε τὰς χαροποιὰς εἰδήσεις, δὲν σᾶς τὰ γράφω κατὰ μέρος διὰ νὰ μὴν σᾶς παραβαρύνω, ἐπειδὴ γράφω πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Καρβελᾶν νὰ σᾶς τὰ διαβάσῃ.

Τὸν καλὸν μας φίλον κ. Κατσαΐτην ἄσπασόν μοι, καὶ διὰ τὴν γνώσιν ἐπεθέσιν, ἃς μείνῃ ἥσυχος, καὶ θέλει τὴν ἐνεργήσω, ὅταν ἔλθῃ ὁ Μαυροκορδάτος ἀπὸ τοῦ Ἀνατολικόν, ὁ ὅποιος ἔρχεται αὖριον, τὸν Κύριον καὶ εὐγενέστατον Μυλωνᾶν προσκυνῶ, καὶ ὅλους μας τοὺς φίλους.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΞΟΥΡΙΟΥ

* *

Πᾶς ἀναγνώστης τῶν ἐπιστολῶν εὐλόγως θὰ ἐξήτει τὰ μάθη ποῖος εἶναι ὁ Σταμάτιος Λεβίδης καὶ διατί εἰς τὰ γράμματά του ἐξαίρει τὸν ζῆλον καὶ τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑπτανησίων χωρὶς νὰ λησμονήσῃ νὰ παρεμβάλλῃ πλήρη ἐξιστόρησιν τῶν εἰς τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα συμβαινόντων.

Πρὸς ἐπίλυσιν πάσης ἀπορίας κατέφυγον εἰς τὸν διακεκριμένον πολιτικὸν Νικόλαον Λεβίδην, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν μου τὰ μέχρι τοῦδε ἀνέκδοτα ἀπομνημονεύματά του.

Ἐν αὐτοῖς¹ ἀναφέρεται ὅτι ὁ Σταμάτιος Λεβίδης ἐγεννήθη ἐν Ταταούλοις τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῇ 1790 καὶ ἀπέθανεν ἐν Σύρῳ τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1867. Περαιώσας ἐν τῇ γενετείρᾳ του τὰς ἐγκυκλίουσ σπουδὰς, ἐμπορεύετο ἐκεῖ μέχρι τοῦ 1822, ὅτε κατῆλθεν εἰς Ἑλλάδα μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ συμβάλλῃ καὶ αὐτὸς πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς στεναζούσης ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν πατρίδος του.

Μετέδῃ λοιπὸν εἰς Μεσολόγγιον καὶ ἀνέλαβε νὰ προμηθεύῃ τὰ χρειώδη εἰς τοὺς πολιορκουμένους πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἀγῶνος.

Καθὼς δὲ ὅλοι οἱ ἐμπεπιστευμένοι τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγωνιστῶν ἐρριψοκινδύνευον, καὶ ὁ Λεβίδης μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του διῆλθε διὰ μέσου τοῦ πολιορκουόντος τὸ Μεσολόγγιον Τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ κατῴρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ἐπτανήσον, ὅπου εἶχεν ἀποσταλῇ ὑπὸ τοῦ Μαυροκορδάτου.

Ἀποβιβάσθεις τὸ πρῶτον εἰς Ζάκυνθον ἐνήργησε μετὰ τοιαύτης δραστηριότητος ὥστε ἐνεθουσίασε τοὺς κατοίκους τῆς ὠραίας αὐτῆς νήσου.

Οὗτοι δὲ μὴ φειδόμενοι χρημάτων ἠγόραζον τὰς ἐθνικὰς ὁμολογίας καὶ διὰ τῆς συμβολῆς των ὑπεστήριζον τὸν ὅλον ἀγῶνα καὶ συνετέλουν εἰς τὴν πλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Λεβίδου, τὸν ὁποῖον μᾶς διαγράφει τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτον τοῦ Μαυροκορδάτου ἔγγραφον:

Ἄρ. 1838

Μεσολόγγι 8 Ἰανουαρίου 1823

Ἀποστέλλομεν εἰς Ζάκυνθον τὸν Κον Σταμάτιον Λεβίδην ὅπως συμφωνήσῃ καὶ ἀγοράσῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς διοικήσεως γεννήματα διὰ τὴν ποσότητα κοιλῶν Κωνσταντινουπόλεως δέκα χιλιάδων περίπου ἀπὸ τε καλαμπόκι, σιτάρι καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐὰν γίνῃ χρεία εἰς ἣν συμφερωτέραν δυνήθῃ τιμὴν κατέναντι ἐθνικῶν ὁμολογιῶν ἢ μὲ δηρημένας διορίας διὰ τὴν πληρωμὴν εἰς χρήματα.

¹ Τόμ. IB' σελ. 4187-4433, IΓ' 4638-4641, 4771-4777, IΘ' 7503-7511, KA' 8547 καὶ KB' 8754-8775, 9013-9021,

Ὅθεν διὰ τῆς παρουσίας μας δίδομεν εἰς τὸν ὀρθέντα κύριον Λεβίδην τὴν ἀνήκουσαν πληρεξουσιότητα πρὸς διαπραγματεύσιν τῆς ἀνω ὀρθείσης ποσότητος γεννημάτων διὰ λογαριαμὸν τῆς διοικήσεως καὶ ὑποσχομέθα νὰ ἀντικυρώσωμεν καὶ ἐκτελέσωμεν ἐκτενῶς τὰς συμφωνίας τὰς ὁποίας θέλει κλείσῃ περὶ τοῦ ὑπουργήματος τούτου. Ἐξω εἰς πληροῖαν καὶ ἀσφάλειαν, ὦν ἀνήκει.

Α. Μαυροκορδάτος

Ἄλλο τοῦ Μαυροκορδάτου ἀνέκδοτον ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμὸν 1840 παρέχει εἰς τὸν Λεβίδην οδηγίᾳς Περὶ τῆς προβλέψεως εἰς Ζάκυνθον τῶν δέκα χιλιάδων κοιλῶν¹, καὶ παραγγέλλει νὰ πληρωθῇ τὸ ἐκ 300 ταλλήρων κολονάτων² ἀντίτιμον τῶν προμηθειῶν τούτων εἰς τὸν Φραγκίσκον Τζενεμπίδην.

Τὰς ἐντολὰς ταύτας τοῦ «Διευθυντοῦ τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος» Μαυροκορδάτου ἐπακριδῶς ἐξεπλήρωσεν ὁ Λεβίδης, εἰσήγαγε δὲ εἰς Μεσολόγγιον ἐπιστολὰς, τροφὰς καὶ πολεμοφοδία.

Τὸ ἐπὶ ἐτος τῇ 1824 ὁ Μαυροκορδάτος ἀπέστειλεν ἐκ νέου τὸν Λεβίδην εἰς Ζάκυνθον, διέταξε δὲ αὐτὸν ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Ἰονίους πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν ἐκκρεμῶν λογαριασμῶν τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως.

Πρὸς τοῦτο τὸν ἐφοδίασε μὲ διάφορα ἔγγραφα ἐκ τῶν ὁποίων παραθέτομεν τὴν ἐξῆς ἀνέκδοτον ἐπιστολὴν τῆς 25ης Μαρτίου 1824:

Πρὸς τοὺς φιλοτιμωτάτους πατριώτας τῶν Κεφαλλήνων

Εἰς Κεφαλληνίαν

Παρακινημένοι ἀπὸ πατριωτικὸν ζῆλον ἐδέχθητε πέρυσιν νὰ ἐξαργυρώσῃτε διαφόρους ἐθνικὰς ὁμολογίας, τῶν ὁποίων τὸ γενόμενον ὀφείλεται ἐδῶ εἰς ζωοτροφίας καὶ εἰς χρήματα ἐν καιρῷ πολιορκίας καὶ μετέπειτα.

Πέμπω τῶρα ἐπίτιδες τὸν Κύριον Σταμάτιον Λεβίδην εἰς τὸν ὁποῖον δίδω τελεῖαν ἄδειαν νὰ ξεκαθαρίσῃ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ὅσα ἐμβάσετε κοὶ ὅπως μένουν ἀκόμῃ ἀπὸ τὰς ὁμολογίας αὐτὰς ἀνεξαργύρωτοι. Ὁ ἴδιος φέρει μαζὺ του τὴν σημείωσιν τῶν ὁμολογιῶν ὅπως σὰς ἐμβάσθησαν. Ἐὰν εὗρεθῶν ὁμολογία περισσότεραι ἀφ' ὅσα χρήματα ἐμβάσθησαν ἢ ἀφ' ὅσα χρεωστεῖ ἀπὸ πέρις ἢ ἐδῶ τοπικῇ Διοίκεισιν, θέλετε τὰς παραδῶσῃ εἰς τὸν Σταμάτιον Λεβίδην διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν περὶ τούτων ξεχωριστὴν διαταγὴν μου.

Α. Μαυροκορδάτος

¹ Τούτων, γράφει, χρειάζεται οκτὼ χιλιάδες καλαμπόκι, χίλια πεντακόσια σιτάρι καὶ πεντακόσια ἄρθρα.

² Κολονάτον ἐκαλεῖτο τὸ ἐν τῇ Ἑπτανήσῳ κυκλοφοροῦν ἀλλήλων μὲ δύο κολόννας.

Τὴν 19^{ην} Ἀπριλίου 1824 ὁ Λεβίδης διορίζεται «προβλεπτής ζωοτροφῶν διὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα», λαμβάνει πληρεξουσιότητα ὅπως ἀγοράσῃ νέας ζωοτροφίας καὶ ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Ἐπτάνησον.

Μεταβαίνει εἰς Ζάκυνθον, Ἰθάκην καὶ Κεφαλληνίαν καὶ ἐκεῖθεν ἐπιστρέφει εἰς Ζάκυνθον, ἵνα διαπραγματευθῇ τὰ γνωστὰ ἐθνικὰ δάνεια τοῦ 1824 καὶ 1825. Ἐκεῖ εὐρισκόμενος λαμβάνει τὴν ἐπιστολὴν τῆς 27^{ης} Ἀπριλίου, δι' ἧς ὁ Μαυροκορδάτος τὸν πληροφορεῖ ὅτι τινὲς ἀντιπατριῶται συνεργαζόμενοι καὶ μετ' Ἀγγλῶν καταγίνονται νὰ διαστρέψωσι τὸ δάνειον, ὅτι κατέρχεται εἰς Ζάκυνθον ὁ Τρελώνης καὶ ὅτι ὁ Κολονέλλος Στάνχωπ ἀπὸ Σάλωνα μεταβαίνει εἰς Ζάκυνθον ἀντὶ εἰς τὸ μέρος ὅπου ἡ Διοίκησις ἐνόμιζε ὅτι μετέβαινε διὰ νὰ συναντήσῃ τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην. Ἐπειδὴ, προσθέτει ἡ ἐπιστολή, αἱ πληροφορίες αὗται τὸν ἐμβάλλουν εἰς ὑποψίαν, τοῦ συνιστᾷ νὰ συναντήσῃ τὸν ἐν Ζακύνθῳ Βλακίερον, ἵνα ἐξακριβώσῃ τὴν περὶ αὐτῶν ἀλήθειαν καὶ τὴν τῶν ἀπὸ Μάλτας εἰδήσεων περὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ Πασᾶ, τοῦ παραστήσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς Διοικήσεως καὶ τὸν παρακαλέσῃ ὅπως ἐκπλεύσῃ ἀφεύκτως στόλος, ἵνα μὴ κινδυνεύσῃ ἡ Πελοπόννησος.

Ὁ Λεβίδης φαίνεται ὅτι τὸν καθησύχασε γράψας ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰς ἐνεργείας του, τὸν ὑφιστάμενον δεσμὸν τοῦ φίλου του Καρβελά πρὸς τὸν Στάνχωπ καὶ Βλακίερον, τοῦ συνέστησεν ὅμως νὰ καταστήσῃ ἐνήμερον καὶ τὸν Βλακίερον τῶν κινήσεων τοῦ Μεχμέτ, ἀποστέλλων πρὸς τοὺς ἄλλους εἰς αὐτὸν καὶ ἀντίγραφα τῶν πρὸς τοὺς Κορωναίους καὶ τὸν Σκαλτσᾶν γραμμάτων τοῦ Γιουσούφ.

Ὁ Μαυροκορδάτος δι' ἐπιστολῆς του ἀπὸ 11^{ης} Μαΐου 1824 νῦχαρίστησε τὸν Λεβίδην διὰ τὰς ἐνεργείας του, καὶ τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι ἀπέστειλε τὰ αἰτηθέντα ἀντίγραφα, ἐκ τῶν ὁποίων σαφῶς καταφαίνεται ὅτι ἐὰν δὲν ἔβγῃ ὁ Ἑλληνικὸς στόλος διὰ νὰ παραλύσῃ τὰ σχέδια τοῦ Γιουσούφ καὶ δὲν σταλῇ ἡ αἰτουμένη εἰς Λοιδωρῖκι βοήθεια, μέγας ἐπαπειλεῖ τὴν Στερεὰν καὶ Πελοπόννησον κίνδυνος.

Ἄλλη ἐπιστολὴ τοῦ Μαυροκορδάτου καθιστᾷ γνωστὸν εἰς τὸν ἐν Ζακύνθῳ εὐρισκόμενον Λεβίδην ὅτι ὁ Ὁμέρ εἰσῆλθεν εἰς Ἀκαρνανίαν, ὅτι δι' αὐτὸ ὁ Μαυροκορδάτος ἠναγκάσθη νὰ ἐκστρατεύσῃ, ἵνα ἀναχαίτῃ τὴν πρόοδον τοῦ ἐχθροῦ, ὅτι ὁ Ὁμέρ ἀνέκοψε τὴν προέλασίν του στρατοπεδεύσας περίξ τοῦ Κραθασσαρά, καθόσον τοῦ ἀπεκόπη ἡ μετὰ τῆς Ἀρτας καὶ Πρεβέζης ἐπικοινωνία, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἐπεχείρησαν νὰ εἰσβάλουν εἰς Βραχειρίτιον, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσαν.

Ὡσαύτως δι' ἐτέρων γραμμάτων ὁ Λεβίδης μαθαίνει τὰ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σχεδίου τοῦ Μαυροκορδάτου, τὰ τῆς θριαμβευτικῆς νίκης τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, τὰ τῆς ἐπικοινωνίας τῆς Διοικήσεως μετὰ τῶν Ζακύνθιων Βολτέρα καὶ Γαῖτα κλπ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Λεβίδης ἐγνώρισε τῇ ἐπιτροπῇ τῆς Διοικήσεως ὅτι θὰ ἀνεχώρῃ πάλιν διὰ Κεφαλληνίαν. Ἡ ἐπιτροπὴ τότε ἀπηύθυνε αὐτῷ ἐπιστολὴν, δι' ἧς τοῦ παρεῖχεν εἰδήσεις περὶ τῆς νίκης τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, τῆς εἰς Ἡπειρον ἐπαναστάσεως καὶ τὸν παρεκάλει ὅπως καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἐξεύρεσιν δανείων, καθόσον αἱ χρεῖαι ὑπερεπλεόνασαν. Ὁ Λεβίδης τότε ἀπέστειλε τῇ ἐπιτροπῇ 1313 $\frac{1}{2}$ κολοῦνα. Τὴν εἶδον αὐτὴν πληροφορούμεθα ἐκ τοῦ ἐξῆς ἐγγράφου τῆς ἐπιτροπῆς:

Ἀριθ. 3063

Ἐλάβομεν 1513 $\frac{1}{2}$ κολοῦνα ἀπὸ τὸν Δρεπανιώτη, ἐκάματε φρόνιμα νὰ καταθέσῃτε εἰς τὴν αὐτοῦ διοίκησιν 486 $\frac{56}{100}$ ἐκ τῆς ποσότητος, ἣν ἔχετε ἐτοιμῇ.

Μάθετε ὅτι τὸ Μαρίλλον εἶναι ἡ φωλεὰ τῶν ἐχθρῶν, εἰς τὸ μέρος τοῦ Πετρατζικίου.

Ἐκλεκτοὶ Καρπενησιῶται καὶ Ἀγραφιῶται ἐκατέρωθεν ἐν καρᾷ μὲ ζωοτροφίας ὅπου ἤρχετο ἀπὸ Ἀγράφων. κλπ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Γ. Πραΐδης

Τ. Κ. Μαγγίνας

Ἰ. Μάγερ.

Ὁ Γενικὸς γραμματεὺς

Ἀλ. Νέγρης.

Μετὰ 15 περίπου ἡμέρας ὁ Λεβίδης ἀποστέλλει ἄλλα 2200 τάλληρα. Τοῦτο δὲ πληροφορούμεθα καὶ ἐκ τοῦ ἐξῆς τοῦ Πραΐδου πρὸς αὐτὸν ἐγγράφον:

Μεσολόγγιον 1 Σεπτεμβρίου 1824.

Ἐλήφθησαν 2200 τάλληρα. Ἐχομεν νὰ οἰκονομήσωμεν τὸ στρατόπεδον.

Τὰ χρήματά σου χρησιμεύουν. Χρῆσις ἀγιοτέρα ἄλλη δὲν ἡμποροῦσε ποτε εἰς τὸν αἰῶνα νὰ γενῇ. Ἀφοῦ ὁ Ὁμέρ διωχθῇ, ἡξέυρεις τί σχέδιον προετοιμάζεται. Οἱ Γοτζίστίνοι τὸ ἀνδρειότερον τουφέκι μὲ τοὺς Σουλιώτας εἰς ὅλην τὴν Ἡπειρον. Οἱ δύο μεγάλοι λάκκοι τοῦ Σουλίου εἶναι ἐτοιμοὶ νὰ πιάσουν τὰ ὅπλα καὶ θέλει φανῇ ἐν ὅπῃ ὀφθαλμοῦ ὅλη ἡ Ἡπειρος εἰς τὰ ὄματα καὶ ὅλοι οἱ πολεμικοὶ λαοὶ ἀπὸ τὸ Μέτζοβον ἕως εἰς τὸν Ὀλυμπον θέλει μιμηθῇ τὸ παράδειγμά των.

Πραΐδης.

Μετὰ ἓνα περίπου μῆνα οἱ Ζακύνθιοι ἀδελφοὶ Στεφάνου ἀποστέλλουσιν εἰς τὴν Διοίκησιν 3000 τάλληρα ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος. Τότε ὁ Μαυροκορδάτος διέταξε τὸν ἐν Κεφαλληνίᾳ εὐρισκόμενον Λεβίδην ὅπως μεταβῇ ἐκ νέου εἰς Ζάκυνθον καὶ ἐπιδώσῃ τὴν ἐξῆς πρὸς αὐτοὺς εὐχαριστήριον ἐπιστολήν.

Ἀλέξιον καὶ Ἀδελφοὺς Στεφάνου

Εἰς Ζάκυνθον

Ἀρ. 794

Ἐν Χρυσοβίτσα τῇ 19^η Ὀκτωβρίου 1824.

Διὰ τὴν τιμὴν 3000 ταλλήρων εὐχαριστοῦμεν παρακαλεῖσθε νὰ γνωρίσητε ἀντ' ἐμοῦ τὸν Κύριον Σταμάτιον Λεβίδην, ὅστις σᾶς παρουσιάζει τὴν παροῦσαν.

A. Μαυροκορδάτος

Τὸ παράδειγμα τῶν ἀδελφῶν Στεφάνου ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς Ἑπτανήσιοι, συναφθέντος δὲ καὶ τοῦ δανείου τῶν 20 χιλ. ταλλήρων (διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Λεβίδου, ὅστις συνήντησε καὶ αὐτὸν τὸν Βύρωνα) τοσοῦτον χρῆμα συνηθροίσθη, ὥστε ἐκτίσθη τὸ φρούριον τοῦ Μεσολογγίου.

Ἡ Διοίκησις τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἀναγνωρίζουσα τὰς ὑπηρεσίας ταύτας τοῦ Λεβίδου παρέσχεν αὐτῷ τὸ ἐξῆς πιστοποιητικόν:

Ἀρ. 2560

Ὁ Κύριος Σταμάτιος Λεβίδης ἐπὶ τῆς πολιορκίας Μεσολογγίου κατὰ τὸ 1822 στάλθη εἰς Ζάκυνθον διὰ πρόβλεψιν ζωοτροφῶν καὶ ἐξαργύρωσιν ἐθνικῶν ὁμολογιῶν, ἐτελείωσε πιστὰ καὶ προθύμως τὴν ἀποστολήν του, σταλὲς δ' ἐκ νέου διὰ τὰς αὐτὰς χρεῖας εἰς τὴν ἰδίαν νῆσον καὶ Ἰθάκην καὶ Κεφαλληνίαν ἐνήργησε καλῶς τὴν ἐπιστάσιν του καὶ κατώρθωσε σημαντικὴν συνδρομὴν διὰ νὰ κτισθῇ τὸ φρούριον Μεσολογγίου.

Προσκαλεσθεὶς ἔπειτα εἰς Ὑδραν, ἐστάλη μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἀπὸ αἰτομά τινα εἰς Κεφαλληνίαν πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ μακαρίτου Βύρωνος καὶ συνήργησε μέγας νὰ κατορθωθῇ τὸ δάνειον τῶν 20 χιλιάδων ταλλήρων.

Ἐπειτα περάσας εἰς Μεσολόγγιον διωρίσθη φροντιστὴς εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπλήρωσε τιμίως καὶ προθύμως καὶ ταύτην τὴν ἐπιστάσιν καθὼς καὶ τὴν διαδεχθεῖσαν αὐτὴν τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνίαν ὡς προβλεπτὴς τῶν ζωοτροφῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

Ἐπειδὴ δὲ ὑπηρετήσε καὶ κατώρθωσεν ἀμολι πάντα τ' ἀνωτέρω καθὼς καὶ μ' ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην δραστηριότητα καὶ οἰκονομίαν τῷ

δίδεται τὸ παρὸν ἀποδεικτικὸν εἰς ἐνδειξιν τοῦ ζήλου, φιλογενείας καὶ ἀφιλοκερδείας του.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 3 Ἰανουαρίου 1825.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς

A. Μαυροκορδάτος

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Γ. Πραϊδης

α. 2560

Ὁ Κύριος Σταμάτιος Λεβίδης, ἐπὶ
τῆς πολιορκίας Μεσολογγίου κατὰ τὸ 1822, σταλὲς
εἰς Ζάκυνθον διὰ πρόβλεψιν ζωοτροφῶν καὶ
ἐξαργύρωσιν ὁμολογιῶν, ἐτελείωσε πιστὰ καὶ
προθύμως τὴν ἀποστολήν του, σταλὲς δ' ἐκ νέου
διὰ τὰς αὐτὰς χρεῖας εἰς τὴν ἰδίαν νῆσον καὶ
Ἰθάκην καὶ Κεφαλληνίαν ἐνήργησε καλῶς
τὴν ἐπιστάσιν του καὶ κατώρθωσε σημαντικὴν
συνδρομὴν διὰ νὰ κτισθῇ τὸ φρούριον
Μεσολογγίου.
Ἐπειτα περάσας εἰς Ὑδραν, ἐστάλη μὲ
κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἀπὸ αἰτομά τινα
εἰς Κεφαλληνίαν πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ
μακαρίτου Βύρωνος καὶ συνήργησε μέγας
νὰ κατορθωθῇ τὸ δάνειον τῶν 20 χιλιάδων
ταλλήρων.
Ἐπειτα περάσας εἰς Μεσολόγγιον διωρίσθη
φροντιστὴς εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα καὶ
ἐπλήρωσε τιμίως καὶ προθύμως καὶ ταύτην
τὴν ἐπιστάσιν καθὼς καὶ τὴν διαδεχθεῖσαν
αὐτὴν τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ζάκυνθον καὶ
Κεφαλληνίαν ὡς προβλεπτὴς τῶν ζωοτροφῶν
τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.
Ἐπειδὴ δὲ ὑπηρετήσε καὶ κατώρθωσεν
ἀμολι πάντα τ' ἀνωτέρω καθὼς καὶ μ' ὅλην
τὴν ἀπαιτουμένην δραστηριότητα καὶ
οἰκονομίαν τῷ

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 3 Ἰανουαρίου 1825.

Ὁ Γεν. Διευθυντὴς
Α. Μαυροκορδάτος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γ. Πραϊδης

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἡ δὲ κοινότης τοῦ Μεσολογγίου εὐγνωμονοῦσα ἀνεκήρυξεν αὐτὸν ἐπίτιμον πολίτην διὰ τοῦ ἐξῆς ἐγγράφου:

Κύριε Σταμάτι Λεβίδη

Ἡ κοινότης τοῦ Μεσολογγίου γνωρίζασα τὸν ἔντιμον χαρακτῆρά σου ἀφ' ἧς ὥρας ἐνεφανίσθης ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ τοὺς πρὸ τριῶν ἡδὴ ἐτῶν ὑπὲρ τοῦ κοινῶν ἀγῶνος καὶ πιστὰς ἐκδουλεύσεις σου σὲ ἀνακηρύττει σήμερον πολίτην τοῦ Μεσολογγίου καὶ εἰς σημεῖον εὐγνωμοσύνης σου προσφέρει τὴν πολιτογράφησίν της.

Οἱ ἐπιστάται τῆς πόλεως Μεσολογγίου

Ἔπονται ὑπογραφαί

Ἐν Μεσολογγίῳ τὴν 4 Ἰανουαρίου 1825

Ἀρ. 3517

Παρορησιασθὲν τὸ παρὸν ἐθεωρήθη καὶ ἐπιβεβαιοῦνται αἱ ὑπογραφαί.

Ἐν Μεσολογγίῳ τὴν 6 Ἰανουαρίου 1825

Ἡ ἀντὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἐνεργοῦσα ἐπιτροπὴ

Ἰ. Μάγερ

Κωνστ. Πεταλᾶς

Γεωργ. Σπανιολάκης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Φ. Πλητᾶς.

Εἰς τὸ ἐγγράφον τοῦτο ἀπήντησεν ὁ Λεβίδης ὡς ἐξῆς:

Πρὸς τοὺς γενναίους κατοίκους Μεσολογγίου.

Με εὐχαρίστησιν ἔλαβα τὸ ἔντιμον πολιτογράφημα καὶ δὲν ἠμπούρεσα νὰ μὴ σᾶς ὁμολογήσω δημοσίᾳ τὰς χάριτάς μου.

Ἐὰν ἀπὸ ἀπλῆν φιλογένειαν κινούμενος ἠτύχησα νὰ φανῶ ὠφέλιμος εἰς τὴν πόλιν σας, βεβαιότατα ὡς πολίτης Σας θέλω φανῶ ἄξιος καὶ θέλω ἀνέξῃ τὸν ζῆλόν μου καὶ φιλοτιμηθῇ νὰ μὴ φανῶ περιτὸς εἰς τὴν θετὴν πόλιν μου. Εὐτυχεῖτε ἀγαθοὶ συμπολίται καὶ μὴ ἀμφιβάλλετε ὅτι εἶμαι καὶ θέλω εἶμαι διὰ πάντα προθυμότητος εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Μεσολογγίου.

Σταμάτιος Λεβίδης

Κύριε Σταμάτι Λεβίδη.

Ἡ κοινότης τοῦ Μεσολογγίου γνωρίζασα τὸν ἔντιμον χαρακτῆρά σου ἀφ' ἧς ὥρας ἐνεφανίσθης ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ τοὺς πρὸ τριῶν ἡδὴ ἐτῶν ὑπὲρ τοῦ κοινῶν ἀγῶνος καὶ πιστὰς ἐκδουλεύσεις σου σὲ ἀνακηρύττει σήμερον πολίτην τοῦ Μεσολογγίου καὶ εἰς σημεῖον εὐγνωμοσύνης σου προσφέρει τὴν πολιτογράφησίν της.

Ἀρ. 3517

Παρορησιασθὲν τὸ παρὸν ἐθεωρήθη καὶ ἐπιβεβαιοῦνται αἱ ὑπογραφαί.

Ἐν Μεσολογγίῳ τὴν 6 Ἰανουαρίου 1825

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Φ. Πλητᾶς

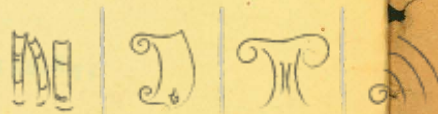
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

*
* *

Πιστεύω ὅτι τὰ ὀλίγα αὐτὰ εἶναι ἄρκετὰ νὰ δώσουν κάποιαν ἰδέαν διὰ τὸν Σταμάτιον Λεβίδην καὶ διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας παρέσχον εἰς τὸν ἀγῶνα οἱ φιλοπάτριδες Ἑπτανήσιοι μὴ φεισθέντες νὰ δαπανήσωσιν ὅλην τὴν περιουσίαν των διὰ νὰ ἀπελευθερώσουν ἀπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγὸν τὴν πατρίδα των, τὴν ὁποίαν ὠνειρεύοντο πολὺ μεγάλην.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

— ΤΥΠ. "ΕΣΤΙΑ.. 5522 —

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ